

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, ahétyőn
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3.
A szerkesztőség kéziratok visszafordítására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 5. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. január 8.

Béke vagy háboru?

Londonban még mindig nem dőlt el a kérdés, hogy a fegyverszünet békével vagy háborúval fog-e végződni?

A Balkán-harc kezdetén a szövetségesek vágya annyi volt csupán, hogy fölszabadítsák testvéreiket a török uralom alól. A fölszabadítás sikerült. Sikerült az is, hogy a testvéreket a maguk számára szabadtették fel. Csataldzsa elé érve egyértelműen megállapodtak, hogy megkezdik Törökország felosztását. Törökország most azt kéri csupán, hogy hagyják meg neki Drinápolyt. De a szövetségesek, akiknek hadba-indulásakor eszük ágában sem volt a területszerzés, most még az el nem foglalt Drinápolyt is maguknak követelik.

Nem hisszük, hogy a nagyhatalmak megtűrnék nem a Balkán, de egész Európa lángbaborítását az egyetlen Drinápoly miatt.

Drinápoly mellett az égei szigetek is gondot okoznak a diplomatáknak. Drinápolyt a bolgárok, az égei tengeri szigeteket a görögök akarják elfoglalni — tintával, miután fegyverrel nem sikerült. Míg ezek a kérdések megoldva nincsenek, addig az európai bonyodalom réme nem tűnik le a láthatárról.

Távirataink a következők:

A Török nyilatkozat.

London, jan. 7.

A Daily Telegraph értesülése szerint Resid basa tegnapi nyilatkozata a következő volt:

Azért jöttünk össze, hogy tartós békét hozzunk létre oly feltételekkel, amelyek alkalmasak arra, hogy ezentul baráti viszony

álljon fön közöttünk és hogy mind a két fél kereskedelmi hasznot huzzon belőlük. Még mindig hajlandók vagyunk arra, hogy a határvonalakról tárgyaljunk, de ezeknek a határvonalaknak Drinápolyt ottomán területen kell hagyniok. Hogy békülékeny dispozicióknak további bizonyítékát adjuk, hajlandók vagyunk Krétához való jogunkról lemondani, de csak azzal a feltétellel, hogy a szövetségesek nem kívánnak tőlünk más szigeteket.

Ezután az egyes államok delegátusai nyilatkozatokat tettek a tárgyalás fölfüggesztéséről.

Resid basa ezután az egyes balkáni delegátusokhoz fordult és mindegyiket külön-külön igyekezett álláspontjának helyességéről meggyőzni.

Venizelosz: Ha excellenciádnak van valami célszerű javaslata, akkor terjessze elő magánuton.

Resid basa: Miért nem vonjátok le viselkedéstekekből a következményeket? Miért nem mondjátok, hogy a két alternatívá közül: messzire menő engedményeink elfogadása és a tárgyalás megszakítása s ezzel kapcsolatosan a hadjárat megújítása közül az utóbbit választjátok?

Venizelosz: A mit tettünk, azt nagyon megfontolva tettük. Ma eljutottunk ahhoz a ponthoz, amelyen tul már nem mehetünk. Időpazarlás volna, ha még egyszer összejönnénk, amíg ti ezt az akadályt el nem hártjátok.

Drinápoly sorsa.

London, jan. 7.

A bolgárok azt hiszik, hogy Drinápoly legfőljebb még nyole vagy tiz napig tarthatja magát és hogy a város átadása után azonnal újra összeül a békekonzferencia. Addig tovább is fönnáll a fegyverszünet s a törökök békezevarók színében tűnnének föl, ha ezalatt az idő alatt a háborut újra megkezdénék.

Egyes lapok azt mondják, hogy a törököknek engedniök kell Drinápoly dolgában, ha nem akarják ázsiai birodalmukat is kockára tenni. Arábiában, Örményországban és ázsiai Törökország más részeiben új katasztrófák fenyegetnek. Az összes lapok megegyeznek abban, hogy a törökök Drinápolyt elvesztették, de az égei tengeri szigetek egy részét megmenthetik.

Az Athosz-hegyi görög barátok.

Konstantinápoly, jan. 7.

Ausztria és Magyarország és Oroszország megegyeztek abban, hogy az Athosz-hegy jövődi kormányzásában az ortodox balkáái államok mellett külön delegátusok által képviselve lesznek.

Mozgalom Kis-Ázsiában.

Konstantinápoly, jan. 7.

A belügyminiszter Gyarbekirből Damaszkuszából, Bagdadból és Adanából táviratokat kapott, amelyek szerint ezekben a városokban igen veszedelmes autonómista mozgalom indult meg.

Szófia, jan. 7.

A drinápolyi várparancsnok kérésére ma bolgár és török delegátusok tárgyalásra jönnek össze. A várparancsnok dróttalan táviratban arról értesítette a nagyvezért, hogy a vár helyzete reménytelen és hogy megmentésére semmi kilátás sincs.

Konstantinápoly, jan. 7.

A török flotta tegnap reggel kiment a Dardanellákból és Kiosz felé indult el, ahol újabb harc kezdődött. A esata kimenetelét még nem tudják.

Románia és Bulgária megegyezése.

London, jan. 7.

A Daily Telegraph értesülése szerint Bulgária és Románia között megegyezés jött létre, amelynek értelmében Bulgária a ro-

ŐSZI és TÉLI
IDÉNYRE

Harisnyák, keztyük, lélekmelegítők, szövött gyermek sapkák és kabátok, szőteretek, barkettek, gyapju szövetek. Női és férfi fehéreneműek.

Rövidáruk óriási választékban.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

Telefon 384.

Telefon 384.

ŐSZI és TÉLI
IDÉNYRE

mánoknak nagyobb területet enged át, amelynek határa Olesznicától délre egészen a fekete tengeri Tugrad fokig terjed. Ebben az átengedett területrészen van Szilisztria is.

Béke vagy háboru?

Berlin, jan. 7.

Diplomáciai körök azt hiszik, hogy talán lehetséges lesz a békekonferencia meghiusulását megakadályozni és a háboru folytatásának elejét venni. A nagyhatalmak első sorban Konstantinápolyban fognak a legnagyobb energiával föllépni. A londoni nagyköveti reünio eddig nem foglalkozott azokkal a kérdésekkel, amelyek a békekonferencia folytatását veszedelemmel fenyegetik

A közgyűlés tárgysorozata.

Csütörtökön, holnap tartja Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága január havi rendes közgyűlését. A költségvetést rendkívüli közgyűlésre tartja a tanács s így most a folyó ügyek és azok a dolgok kerülnek a közgyűlés elé, amelyek a költségvetéssel függenek össze.

A tárgysorozat nem hosszú, de van köztük néhány nagyobb fontosságú. Megalakítják ugyanis a szakbizottságot, letárgyalják a közüti költségvetést. Előterjeszti a város tanácsa a drágasági pótlékre vonatkozó javaslatát, amely szerint a semmi fizetés javításban nem részesült városi alkalmazottak fizetésük 10 százalékát kapják drágasági pótlékul.

A városi nyomtatványok és írószerekre nézve új pályázat megtartását javasolja a tanács.

Beterjeszti a tanács a fürdővasutra vonatkozó javaslatát, amelylyel lehetetlenné akarja tenni a tanács, hogy Hankovics és társa megkapják a fürdő vasutra nézve az építési engedélyt.

Bizonyára felszólalások lesznek a Páris-patak rendezésénél szükséges 12000 korona póthitelre vonatkozó előterjesztésnél, amelyre a tanács gondatlansága folytán lesz szükség.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. A polgármester havi jelentése. 2. Igazoló választmány jelentése a törvényhatósági bizottsági tagok választásáról. 3. Szakbizottságok megalakítása. 4. A polgármester az 1913. és 1914. évi közüti alap költségvetését tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti. 5. A tanács javaslata a városi tisztviselők és alkalmazottak részére az 1912. évre drágasági pótlék kiutalása tárgyában. 6. A tanács a nyomtatványok és irodaszerek szállítására vonatkozólag megtartott árlejtések eredményét javaslata kapcsán beterjeszti. 7. A tanács javaslata a fürdői vilamos vasut ügyében. 8. A tanács előterjesztése a Páris-patak esatornája készítésénél a Ritoók Zsigmond-utca folytatásaként nyitandó új utcában esetleg felmerülő többlet munkát engedélyezése iránt. 9. A tanács javaslata a tüzoltó automobil, szerkocsi és fecskendő beszerzése tárgyában kelt belügyminiszteri leiratra vonatkozólag. 10. A tanács a kapuzárásról szóló s belügyminiszterium leiratának megfelelőleg módosított szabályrendeletet beterjeszti. 11. A tanács előterjesztése a város általános szabályozási tervének elkészítése tárgyában a pályadíjaknak a törzsvagyron alapból leendő kiutalása iránt. 12. A tanács javaslata a Diana-fürdő vételárának a beruházási alapból leendő kiutalása tárgyában. 13. A tanács beterjeszti Moskovits Miksa nagyvárad lakosnak a telkéből kisajátított terület kártalanítási ügyében megtett ajánlatát. 14. A tanács Jelinek Ferenc

nagyvárad lakos által földbérletre vonatkozólag megtett ajánlatot javaslata kapcsán beterjeszti. 15. A tanács a Pece-patak zárt esatornájának a Népfürdő felépítése következtében szükséges meghosszabbítására javaslatot tesz. 16. A tanács előterjesztése Weisz Lajos biz. tagnak az 1911. év július hó 13-ig szedett vízdíjak visszautalása tárgyában beadott indítványára. 17. A tanács javaslata ifjúsági játszótér létesítése tárgyában. 18. A tanács javaslata a g. kel. egyház járdaköltség térítvényének elengedése iránt beadott kérelmére vonatkozólag. 19. A tanács javaslata néhai Mundry György fogy. adóhiv. eljáró nővére részére halotti negyed kiutalása iránt. 20. A tanács a Rómer-utca szabályozási vonalát jóváhagyás végett beterjeszti. 31. A tanács az Apolló építésére vonatkozólag megkötött szerződést beterjeszti. 23. A tanács Jámbor Sándorral megkötött szerződést beterjeszti. 23. A tanács a villamosmű kibővítése és fentartására a butorgyárral megkötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. 24. A tanács Zsugye Jánossal megkötött földhaszonbérleti szerződést jóváhagyás végett beterjeszti. 25. A központi választmány az 1913. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét beterjeszti. 26. A polgármester jelentése az 1912-ik év IV. negyedévében megtartott váratlan pénztárvizsgálat eredményéről. 27. Dr. Cseresnyés Béla aljegyző 3 hónapi szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye. 28. Tiszti főorvos dr. Katz Lajos gyakorló orvos oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Miről a törvényhatósági bizottság t. tagjait azzal értesitem, hogy a tárgysorozatban megnevezett tárgyak a közgyűlést megelőzőleg 24 órával hivatalos helyiségben bárki által megtekinthető.

Nagy-Várad, 1913. évi január 3.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

TÉLI MESE

a nagyvárad patronezzokról.

Ezelőtt két héttel E. Kovács Mariska mondott egy ragyogó téli mesét a Szigligeti színházban a női jóságról. Hát persze, a mese hősnője egy szép grófnő, már olyan jó volt, hogy én el sem hittem. Nem hittem el azért, mert én már „bácsi” vagyok a mesék számára, öreg és cinikus szívű fiú és én tudom, hogy ilyen nagyon-nagyon jólelkű asszonyok már nem élnek a világon!

Ugy bizony! Hiába is akarta velem elhitetni ezt a legszebb magyar direktorné. Csak az a sok-sok selymes arcú gyerek hitte, de én nem hittem, nem hittem —

nem hittem egészen vasárnap délutánig. Anno 1913. január 5. A határidő naplomba a szerkesztőm erre a napra ezt írta be: „Menjen el a Katholikus Nővédő Egyesület előadására.”

Elmentem. Már másodszor van alkalmam ilyen katolikus egyesület házias jellegű színelőadását megnézni. Es most azzal az impresszióval jöttem hazafelé a hóködös januári télesten, hogy mi katolikusok rettenetesen szerények vagyunk.

Ugy örülök, hogy egyszer kikiálthatom, hogy mi milyen gazdagok vagyunk!... Gazdagok! kincseink vannak ezekben az

egyesületekben, jöjjenek a rablók, az utonállók, a pogányok: jöjjenek és rabolják el, ha tudják! Hadd mondhassam meg már egyszer, hogy igen is büszkék vagyunk erre a vagyonunkra, de nem engedi a nobilitásunk, hogy mindég erről beszéljünk. Nem szoktuk az utcára kihordani a kincseinket. De nagy ünnepnapokon kitarjuk a magas szárnyasajtokat és egyszer megmutatjuk:

— Ime, ilyen kincsesházaink vannak nekünk!

Egyelőre azonban maradunk csak a valóság mellett. A valóság az, hogy a Szent László menedékháznak egy kisebb méretű, fréz festésű termében szorongunk. Az alacsony homlokzatu rivaldán túl kétezer éves misztériumot mutatnak be. A szöveg nagyon ügyes, fordulatos és szellemes. A jelmezek hüek valamelyik korhoz, de hogy melyikhez, azt nehéz volna megállapítani. Nekem legjobban tetszett az, hogy az öreg pásztorok is fiatal lányok voltak és hogy olyan egészséges ragyogásu szemük volt.

Mikor aztán vége volt az előadásnak, engem beengedtek a kulisszák mögé és rájöttem, hogy nem az itt a dolog lényege, hogy a darabot meg kellett ismétetni, annyira tetszett, hogy 70 korona folyt be, vagy hogy plörözös kalapu előkelő közönség volt, meg magas vendégek... Dehogy is!

Bent a színpad melletti teremben zsi-

bongott vagy harminc kék, piros, fekete meg szürke bluzos leány. Ezek voltak a csillogó túruhás angyalok, aranyozott koronájú három királyok, darócos pásztorok stb. stb... A Fehér pettyes kék ruhás kis pesztonkától föl a dushaju, érett hajadonokig lehetett látni minden kora lányt. És mit csináltak?...

Ez az érdekes... Kávét ittak. Mindenki ozsonnakávét kapott, aki játszott. És milyen boldogan, milyen örömmel fogadták a kávét!... S csak mikor már sokáig néztem ezt a mohó kis tömeget és élveztem a kávé okozta nagy izgalmakat, akkor villant át az agyamon:

— Hiszen ezek mind-mind eseléd-lányok!...

És itt kezdődik el tulajdonképpen a mese, amiben én nem hittem és amit még sokan nem hisznek, de meg nem is tudnak. Pedig ez a mese olyan szép, mert maga az élet. Csakhogy édes Istenem, hány ember nem ismeri az életet?... Annyi titkos szépsége van, hogy mikor először megmutatják vagy elmondják neki, hát mesének tartja. Pedig ez nem is mese.

*
... Hát úgy történt az, hogy egy szép tavaszi vasárnap délután mondjuk Mariska kisasszony — mert a név egészen mellé-

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Szerencsétlenség Beöthy László családjában.

Hétfőre virradóra megdöbbentő gyász-
eset híre járta be a várost. A hír, mely az
emberek ajkáról futó tüzként szállt, egyre
nagyobb és nagyobb körben, még nem tu-
dott részleteket. Mindenkit megdöbbentett a
hír: Beöthy László leánya meghalt. Az a
hatás, mely e rettenetes hirt követte, leir-
hatatlan. Valósággal izgalomba hozott min-
denkit és első sorban mindenki a hír valódi-
ságáról akart meggyőződni. Kétkedve fogad-
tak minden hirt, míg végre a délelőtti órák-
ban a tragédia tanui megerősítették a szo-
mora esetet.

Az utolsó est.

Mióta Beöthy László Budapestre költözött
állandó és nagyon gyakori összeköttetésben
volt Nagy-Váradon lakó anyósával, Balázshá-
zy Bertalannéval s családjával. Különösen
Beöthy Malvin a miniszter 19 éves leánya
időzött sokat és szívesen Nagy-Váradon. Ha
nem volt itt, akkor nem mult el nap, hogy
este édesatyja szobájából ne telefonált volna
haza Balázsházyéknak. Nagyon szerették
Malvinkát, aki kedvesen csevegett el hosz-
szabb ideig is naponként, beszámolva a leg-
apróbb napi dolgairól is. Ő referált minden-
ről Balázsházyéknak, ami a miniszter fami-
lijában történt. Ő volt a kis házi referens,
kinek szavát estenként az egész Balázsházy
család hallgatta. Csütörtökön megszakadt a
telefon beszélgetés. Malvinka édes anyjával
együtt Nagy-Váradra érkezett több napi lá-
togatónak. Pajzán jókedve ismét derűt ho-
zott az ősi kuriába, ahol szivrepesve várták
érkezését. Csütörtök óta állandóan voltak
vendégeik, kikkel az ő megszokott kedves
modorával társalgott, nem egy kedves per-
cet szerezve a látogatóknak.

Vasárnap délután dr Konrád Márk és
Wertheimstein Henrik belényesi főszolgabíró
voltak Balázsházyéknál. Malvinka velük szem-

ben ép oly kedves volt, mint rendesen. Egy
fátyolozott hang, egy méla tekintet egy csöpp
idegesség, semmi sem árulták el, hogy e
mögött a jókedvű, kacagó teremtés mögött a
halál borzalmas árnyéka lappang s csak al-
kalmat les, hogy esontkezével magával ra-
gadja a társadalom kedveltjét, a szülők bol-
dagságát. Vacsora alatt a Balázsházy család
tagjai, Beöthy Lászlóné és Malvinka voltak
jelen. Kedélyesen telt az idő. Este 10 óra
volt.

A társaság a dohányzóba vonult vissza
s ott beszélgettek. Kevés ideig Malvin is ve-
lük volt, aztán a szomszéd szobába ment át
azzal a szándékkal, hogy levelet ír édes aty-
jának.

A szerencsétlenség.

Ha tudták volna, hogy a szomszéd szo-
bában mily rettenetes végzet vár a leányra,
hogy ragadták volna meg, hogy emelték
volna fel védő szárnyaikat és tartották volna
vissza az utolsó uttól, melyről soha többé
nem tért vissza. Malvinka a szobában az
íróasztal mellé ült és levelet írt édes atyjá-
nak. A levél teljesen készen volt, mikor le-
vélborítékért nyult a fiókba. Ebben a fiókban
volt egy revolver is. Malvinka mindég sze-
retett a fegyverekkel foglalatostkodni. Most
is elővette a veszedelmes revolvért és annak
töltény kamaráját forgatta. A revolver meg-
volt töltve. Ócska régi szerszám volt, senki
sem törődött vele. És most épen ez a figye-
lem nélkül hagyott szeszélyes szerkezet lett
egy vidám, drága élet kioltója. A revolver
elsült. A golyó Malvinka mellébe furódott.

A tragédia után.

A fegyverdörrenésre mindnyájan befut-
tak. Malvinka ott feküdt eszméletlenül a
padlón s melléből lassan szivárgott a vér.
A családtagok rémülten rohantak a leány-
hoz s élesztgetni kezdték. E közben vették
észre, hogy súlyos dologról van szó. Csak-

hamar talpon volt az egész ház. A kuria
esendjét egyszerre izgalmas lótas-futás verte
fel, melybe belevegyült egy-egy elfojtott zo-
kogas.

Pár perc múlva megérkezett Fráter
Imre kórházi főorvos, később pedig Konrád
Márk dr a család házi orvosa. Fráter azon-
nal megvizsgálta a sebet. Pár percig tartott
a vizsgálat. Mintha az örökkévalóság lett
volna ez az idő.

Remegve lesték az orvos szavát, mely
életet és halált jelentett. Fráter Imre nem
akarta egyszerre kimondani a borzalmas
valót, de arcáról leritt a vizsgálat ered-
ménye.

Kiméletesen tudtára adta a családnak,
hogy a golyó a bal mell alatt hatolt be és
a szíven keresztült tört. Ez a kijelentés a
halált jelentette, ami pár másodperc múlva
be is következett.

E közben megérkezett dr Miskolczy Fe-
renc főispán és felesége is. Ők is későn ér-
keztek, a halál megelőzte őket. Miskolczy
Ferencnek könytolt szemébe, míg felesége
görcsös zokogással roskadt össze. Konrád
Márk dr már szintén csak a beállott halált
konstatálta.

Értesítik az apát.

Dr Konrád Márk vállalta magára a szo-
mora kötelességet, hogy a tragédiáról értesíti
az apát, Beöthy László kereskedelmi minisz-
tert.

A szerencsétlenség megtörténte után
telefonon hívta fel Konrád Márk a minisz-
tert.

— Jöjj azonnal kegyelmes uram,
mert Malvinka elalélt.

Beöthy László megdöbbent a hír hallá-
tára és rosszat sejtve, faggatni kezdte házi
orvosát, hogy mondja meg a valót. Dr
Konrád Márk azonban nem volt hajlandó
többet mondani és sürgette a miniszter jö-

kes — mondom, a nagy-nagy városban ez
a Mariska kisasszony azon töprengött, hogy
mit is csináljon ő ilyenkor. Istenem! a nagy
fényes városban annyiféle szórakozás van,
hogy az ember sem tudja ilyenkor, hogy
mivel töltheti el legalkalmasabban idejét.

Hát a mi Mariskánk csak töprengött.
— Hiszen mehetnék színházba is, de
ilyenkor ott gyermeknek játszanak. A mozi?
... Ah, lám az olyan izgatónak, szép mulat-
ság! Talán éppen Asta Nielsen játszik, a
tüneményes svéd primadonna! ... Oh, be
szép! — De — na persze: — ilyenkor tele
van katonákkal. Brrr! ... Ide sem me-
hetek. Kávéház? ... Undok hely lehet az
bizonyos. Gyöngy Olga mesélte éppen teg-
nap, hogy soha többet nem megy kávé-
házba. Valósággal agyonfixirozzák az emb-
ert ezek a kiállhatatlan tisztek.

— Hopp! ... Most jut eszembe, hogy
Ica korzózni hívott a Köröspartra. Kitűnő
levegő, illatos tavasz, rügyező vadgeszte-
nyék! ... Eh, izléstelenség ilyenkor kor-
zózni, hiszen ott ilyenkor a bonnok flörtöl-
nek. — Gáborék zsur van ma. Zsur? ...
Undorodom már attól az örökös veséztől,
pletykától. Pedig tudom egész biztosan,
hogyha én nem leszek ott, hát engem fog-
nak szapulni. ... Elmenjek, ne menjek? ...
Nem megyek, nem megyek, mert utálok az
ilyen szórakozást.

— Igazán borzasztó ez, hogy mennyire
elfajult minden. Nem vár az emberre egy
szerény, nemes szórakozás sem ezen az egy
délutánon. Edes Istenkém, hát mit is esi-
náljon egy komolyabb nő ilyenkor. Egész
hétlen készül erre a szép, napos vasárnap
délutánra, amikor szabad, nem kell tani-
tani, órákat adni vagy venni, örül, hogy
végre szórakozhat egy kicsit, olyannal fog-
lalkozhat, amit nem unt meg a hét napon,
amit nem követelnek, hogy megtegyen,

mert a maga kedvéért teszi, szóval szóra-
kozhat.

— Dehát szórakozás számomra ilyenkor
a színház, a mozi, a korzó, a zsur? ...
Ugye nem. A kávéház meg egyáltalán nem
az. És esodálatos, hogy én sokkal könnyeb-
ben mondom le ezekről, mint azok a hölgyek,
akik ma délután is füstölnek a kávéházi
törzsasztaluknál. Nem értem egészen a dol-
got, de ugy kell lennie, hogy az izlésük any-
nyira megromlott ezeknek a hölgyeknek,
mint a kávéházi levegő, amelyben ülnek.

— Na, ilyet nem tudnék tenni. Szeret-
nék valamivel foglalkozni, ami mindezeknél
tartalmasabb legyen, legyen célja ennek a
délutánnak is.

S ekkor Mariska kisasszony szeme meg-
akadt egy kis piros selyemszalagos jelvé-
nyen.

— Ni, a patronessz jelvényem! ... Az
ám, a patronessz jelvény. Még alig volt raj-
tam. Szép. Fölteszem és elmegyek a patro-
názsba. Igaz, hogy ma egy szép Lehár val-
cert akartam megtanulni a zongorámon, esip-
két is kellene horgolni, de én megyek a pat-
ronázsba ...

Vigan trillázva öltözködött. Az utcán ta-
lálkozott egyik gazdag barátjánőjével. Fekete
autón suhant el mellette s csak a ragyogó,
boldog arcát látta a nőnek, aki fejedelmi szó-
rakozással töltötte a varánnap délutánját.

És a kis Mariska kisasszonynak nem
vert hangosabban a szíve, nem is futotta át
a láb, csak ment, ment boldog örömmel a
patronázsba ...

Mikor megérkezett, hát látja, hogy nincs
egyedül. Itt van Molnár Katinka, a szép Bo-
dorné, Fazekas Sári, meg egy sereg tanítónő.
És mind-mind panaszokoznak.

En nem tudom drágám, hogy te is ugy
vagy vele, de én torkig vagyok már ezekkel
az örökös uzsonnákkal, zsurokkal, teadélutá-

nokkal. Ugy örvendtem már ennek a nap-
nak még csütörtökön, hogy itt eltölthetek
egy pár órát. A biróné igaz, nagyon kapa-
cítált, hogy de így, de úgy, menjünk el egy
kicsit autózni, de énnekem sokkal nagyobb
öröm itt, ezekkel az engedelmes, kis szelid
leányokkal foglalkozni.

... És ezek a finom lelkű uri asszo-
nyok, egyszerűen, de rendkívül izlésesen öl-
tözködő uri leányok órákig beszélgetnek,
csevegnek a piros pruszlikos, sima haju cse-
lédleányokkal. Az ő magas lelki intelligen-
ciájuk halkán átsugárzik, átszókik a romlat-
lan és fogékony lelkekbe. Patronálnak. Meny-
nyi sok balga kis lélek kerül be ide a csil-
logó városba a sötét falukból? ... S a ka-
tonaság oh be fényes éppen vasárnap dél-
után! ... Milyen büszkék arra, hogy ma
már Nagyváradon 100 leánnyal kevesebb cí-
cázik az utcán.

De nini! már egészen ki is estem a me-
séből. Mert valahogy így próbálgattam meg-
magyarázni azt a ritka önfeláldozást, azt az
önzetlen jóságot, szeretetet, türelmet, jóindu-
latot és kitartást, amivel a katolikus höl-
gyek példát adnak a huszadik századnak.
Ezt csinálják utánuk Hebron rózsái! Szá-
mukra ez még hihetetlen mese, de nekünk
örvendetes valóság, szépsége, gazdagsága,
klenodiuma a kereszténységnek, mely magá-
hoz csábítja a város utcáin tévelygő tapasz-
talatlan fruskákat.

De látják önök —: még én is csak hal-
kan tapogatózom ennek a drága ékszernek
a megfogása körül. Pedig már régen meg-
kellett volna mondanom, hogy igenis, a Kath.
Növédő Egyletnek leghálásabbak azok a fér-
fiak, akik majd egy patronáltat vesznek fe-
leségül. Mert tudják, hogy okos, szerény,
erkölcsös, becsületes és tiszta leányokat
kapnak.

vetelét. Eközben telefonon értesítették Balázsházy Iván derecskei főszolgabíró, aki előtt feltárták a szerencsétlenséget. Balázsházy nyomban Berettyóújfaluba hajtatott és ott megvárta Beöthy Lászlót, akivel együtt jött Nagyváradra. Budapesttől Berettyóújfaluiig még remélt a miniszter. És mikor meglátta Balázsházyt, minden reménye szétfoszlott. Lelki szemei előtt állt a való. Balázsházy Iván kiméletesen előkészítette a minisztert a súlyos csapás elviseléséhez.

A nagyváradi pályaudvaron Miskolczi Ferenc főispán várta már Beöthy Lászlót. Balázsházy még nem tudhatta körülményesen felvilágosítani a minisztert mindenről, azért most mindent Miskolczi Ferencről akart megtudni. Alig szállott le a kocsiából Beöthy, izgatottan sietett Miskolczi felé.

— Hát mi történt?

Ez volt az első szava a miniszternek.

Miskolczi előbb habozott, mire a miniszter izgatottan sürgette a választ.

— Megtörtént? Vége?

— Te férfi vagy, megmondhatom. Megtörtént.

A két rokon könnyes szemekkel borult egymás vállára, aztán kocsiába ültek és a tragédia színhelyére hajtatott. Szivettépő volt a vizontlátás. Az apa, ki jókedvvel, egészségesen bocsátotta utnak gyermekét, most kiterítve, holtan látja azt viszont, néma ajkakkal mozdulatlanul, anélkül, hogy elbucszott volna tőle. Elszorult mindenkinek a szíve, aki látta ezt a nagy férfiut, mint roskad le zokogva leánya teteme mellé.

A hatóság.

A szerencsétlenséget bejelentették nyomban a rendőrhatalomnak is. Gerő Ármin éjjel fél 12 órakor értesült telefonon az esetről. Magának tartotta fenn az ügyet és azonnal a helyszíntre hajtatott s megtartotta a vizsgálatot. Megállapította, hogy kétségtelenül szerencsétlenség történt, amit legfőként bizonyít az, hogy utolsó perceiben, mikor a levelet édesatyjának írta, akkor is igen jó hangulatban volt, amit a levél szövege is bizonyít. De bizonyítja a szerencsétlenséget az is, hogy a szerencsétlenül járt leány ruházata teljesen érintetlen volt s a golyó minden ruhadarabot keresztültépve hatolt be a szívébe. A körülmények is mind a borzalmas véletlen mellett bizonyítottak. Gerő Ármin a vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet a temetési engedély kiadása végett az ügyészséghez tette át, honnan az engedélyt nyomban ki is adták.

A halotti szentségek.

Mikor a kegyetlenül sujtott család tudatára jött Malvinka végzetének, értesítették Imrik S. Zoltán olasz plebánost, aki azonnal a színhelyre sietett és sub conditione megadta a feloldozást és feladta az utolsó kenet szentségét. A szentségek kiszolgálása alatt az egész család zokogott.

A gyászhir hatása.

A szomorú hír csakhamar bejárta nemcsak Biharmegyét, de az egész országot. A fővárosi sajtó már a délelőtti órákban érdeklődött a szerencsétlenség után és keddi kiadásai, valamint az estilapok hétfő esti számaikban már informáltak az érdeklődőket. A gyászoló családot tömegestül keresték fel részvétnyilvánításokkal. A vármegye házában, a biharmegyei kaszinó épületén, a posta palotán Beöthy László iránti tiszteletből kitűzték a fekete lobogót.

A városházán Rimler Károly polgármester rendkívüli ülésre hívta össze a tanács tagjait. Az ülésen Hlatky Endre főispán is megjelent. A tanács elhatározta, hogy a Beöthy családnak részvétét fogja nyilvánítani és koszorút helyez az elhunyt ravatalára. Kedden délután Fráter Barnabás alispán vezetésével Keszthelyi Zoltán, Baranyi András és dr. Móricz Ernő megjelentek a gyászoló családnál Biharmegye képvisel-

tében és részvétet nyilvánítottak. Ugyanekkor a ravatalra díszes koszorút helyeztek. Tegnap délelőtt állították fel a díszes ravatalt, melyet valósággal elborítottak koszorúkkal. Egész nap érkeztek a díszesebbnél-díszesebb koszorúk mindenfelől.

A temetés.

A tragikus sorsu ifjú leány temetését ma, szerdán délelőtt 10 órára tűzték ki.

A gyászestéről a család a következő jelentést adta ki:

Beöthy László és neje Balázsházy Malvin, valamint gyermekeik Andor és Cecilia fájdalomtól megtört szívvel tudatják forrón szeretett leányuknak, illetve testvérüknek Malvinenak élete 20-ik évében f. évi január 5-én éjjel hirtelen történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi január hó 8-án d. e. 10 órakor fognak a Rákóczi-ut 21. számú gyászháznál beszenteltetni és a várad-olaszi-i plebánia-templomban tartandó gyászmeze után a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra helyezni. Nagyvárad, 1913 január 6. Béke lengjen porai felett!

A temetésen úgy a megye, mint a város tisztikara testületileg vesz részt.

A részvét.

A szerencsétlenség híre után igen sokan nyilvánították részvétüket. A részvétiratokat az alábbiakban adjuk:

Beöthy László kereskedelemügyi magyar miniszternek Budapest. Leánya elhunytával ért fájdalmas vesztesége alkalmából őszinte részvételemet fejezem ki.

Ferenc József.

Most értesültünk a súlyos és fájdalmas csapásról, mely Nagyméltóságodat érte. Nőm és én igaz szívből osztjuk bánatát.

József főherceg.

Nem találunk szavakat. Összeszorult szívvel könyörgünk a nagy Istenhez, hogy ne hagyjon el benneteket.

Tisza István és neje.

Kegyelmes Uram!

Fogadd kérlek legőszintébb részvétem kifejezését a téged ért rendkívüli súlyos csapás felett és légy kegyes őszinte részvétemnek egész családod előtt kifejezést adni. Őszintén tisztelő hived

Széchenyi Miklós.

Megdöbbenéssel értesülvén súlyos veszteségedről, fogadd feleségem nevében is legmélyebb őszinte részvétünket.

Lukács László.

A megrendítő szerencsétlenség által okozott keserű órákban buzgón kérem istent, nyujtson vigaszt és enyhülést Nagyméltóságod és főuri családja fájó szívének. Legmélyebb részvéttel

Takács Menyhért,
jászói prépost.

Megrendítő szerető atyai szívedet oly közelről érintő megpróbáltatásod alkalmából fogadd mélyen tisztelt barátom legmélyebben érzett részvétem nyilvánítását.

Fejérváry Géza.

Mély bánattal osztozom nagy fájdalmatokban. Fogadjátok mindnyájan egész családom őszinte részvétét.

Hlatky Endre.

Ezen az uton adok kifejezést úgy Kor-nél, mint egész családom és a magam nevében igaz részvétünknek, melylyel nagy bánatodban osztozunk. Nem keresek szavakat a vigasztalásra, a végtelen nagy fájdalmakat csak az idő fogja valamennyire enyhíteni. Egy van csak és az legyen erősségünk, hogy az Isten akaratában kell megnyugvást keresnünk. Az Ő utai kifürkészhetetlenek.

A kegyelmes asszonynak is add át legigazabb és legmélyebb részvétünket. Az Isten áldjon. Igaz barátod és hived

Hlatky Endre.

Legnagyobb megdöbbenéssel, szívünk egész melegevel részt veszünk szörnyű bánatodban, a mindenhatóhoz fohászkodva, adjon erőt annak elviseléséhez.

Tisza Kálmán és neje.

Megrendülve mély és fájdalmas gyászatok hírére, abban családjával együtt a legnagyobb részvételt osztozkodok hived

Kálmán Gusztáv.

Emberi erőt meghaladó fájdalomdban feleségemmel együtt a legmélyebb részvételt osztozom

Ertsey Péter.

Részvétüket fejezték ki:

Benedikti Gyuláné és családja, Örley Béla és családja, Morvay Lórándné, Kozáry Gyula, özv. Miklóssy Ferencné, Olasz Elemér, Torma Lajos, dr. Dési Géza, Sziklay főispán (Kassa), Novotny Alfonz, Károly Irén, dr. Endler Ignác, Prhady Kálmán és neje, Zichy Géza Lipót, Elek Gusztávné, Elek Gusztáv, gróf Korniss Károly, Szilágyi Lajos, Miskolczi Jenő és családja, Ertsey Géza, Palmer Kálmán, Miskolczi Lajos, Makay Béla, Ehrenfeld Mór, Grosz Emil és neje, Bodó szászados és neje, Sárkány plebános, gróf Haller József, Szaladits Károly, báró Capri Valérné, Kürthy István főispán, Cziffra Kálmán és neje, Nadányi Pál és neje, Jakabfy Lipót, Hegyeshalmi Lajos Máv. igazgató, ifj. báró Szentkereszty Zsigmond, Lónyay Géza, Vojnits Sándor, Heltai Ferenc, Molnár Viktor, Horváth Akos, özv. Markovits Károlyné, Miskolczi Imre és felesége, Hegedüs Lóránt, Cserny Károly, Kemény Akos, báró Papp Géza, Konyár község, Thury Ignác, Kapri báró, Biró Tamás, Horváth Károly, Örleyné, Szőkéné, Kepes Miklós, Lédig Dezső, dr. Sámson és neje, Siket Traján, Darvai Fülöp, Bánóczy Kálmán, Gégus Gusztáv, Sarkadi Ignác, M. kir. vasuti és hajózási felügyelőség tagjai, özv. Sall Ferencné, Sas Ede, Kánya Margit és Vilmos, Angyal József, Mártonffy Gyula, dr. Buday József, dr. Szilágyi Pál, Butykay tábornok, Váradi Szabó János és neje, Nyegre Lászlóné, Dezsöffy Arisztid, Telegdi László, Zsolnai Miklós, Juhász Jenő, Tamássy Árpádné, Almássy Imre gróf, Korniss Béla, Tarnay Gyula főispán, tvös Gyula és családja, báró Skerlecz Iván, Nyegre László, Harmaty Károly és neje, Kazinczy Gábor és neje, Jezer-niczky Dénes, Baróthy Pál, Molnár Béla, Kelemen Samu, Sándor Samu nyug. államtitkár, Várady Kajos Nagyléta, Vértesi Bank, Szunyogh Albert és neje, gróf Zichy Ödön és neje, Baranyi Tibor, Láncey Leo, Szász Károly, Bartóky József, Beöthy Ödön, Baranyi Gábor, Nagy István, Rudnyánszky József, Neuman Károly, báró Podmaniczky Béla, Kállay Zoltán, Szunyogh Péter, Szücs Izsó, Gábel Jakab, Fenesy József, dr. Szőlősy és dr. Adorján Armin, Mezey Soma, Farkas Izidor, Markovics Maud, Léderer R. Ferenc, dr. Bozóky Alajos és neje, Reismann Mór, Nadányi Károly és neje, Hoványi Gyula, Váradi Ignác, dr. Rezső Mór, Harsányi Frigyes.

Személyesen kondoleáltak: Báró Szent-

kereszty Zsigmond, Széchényi Jenő, Miskolczy Barnabás, Baranyi Zsigmond, Wertheimstein család, Konrad Márk, Juricskay Dezsőné, Luzsénszky Lenke báróné, Dobozy Ede, Sigmund Andor, Mangra Vazul, Beöthy Kálmán, Varró Domokos és neje, Pallay Lajos és neje, Bölöny József és neje, Olasz Elemérné és leánya, Örley Kálmáné, Korbulay Lajosné, özv. Hegyesy Mártonné.

A kcszoruk.

A diszes ravatalt elborítják a kcszoruk. Gyönyörű élővirág valamennyi. Felírásaik a következők:

Tisztelete jeléül — Konrad Jenő.
Utolsó üdvözlétül — Bölönyi Ödön és családja.
Sajgó szívvvel — Boriska és Pali.
Mélységes részvétellel — Kiss Kolos.
Szeretett kis hugomnak — Szabolcs bácsi.
Malvinénak — Caba és Gáspár.
Őszinte fájdalommal, részvétellel és igaz szeretettel — Miskolczy Barnabás és családja.
Őszinte részvétellel — Telegdy József és neje.
Malvinkának szeretettel — Konrad Márk és neje.
Mélyen lesújtva — Cziffra Gerőné és Vilma.
Málesinak — Péter, Berta, Laci.
Malvinkának — Stefi néni, Feri bácsi.
Igaz részvéte jeléül — Renuitmeister család.
Malvinkának — Anna és Erzsike.
Utolsó üdvözlétül — Balázs Ernő és neje.
Malvinkának szeretettel — a Wertheimstein család. — Sarolta.
A legnagyobb részvétellel — Dr Örley György és családja.
Mélyen érzett részvéte jeléül — a nagyváradi m. kir. posta és táviráda igazgatósa.
Szeretett Malvinkának — Zsuzska néni, Geti, Szulka.
Őszinte ragaszkodása jeléül — Steinerné.
Biharvármegye közönsége — Igaz részvétellel.
Malvinnak — Ágnes.
Mama, Apa.
Szeretett kis Malvinénak — Miklós bácsi és Sára néni.
Igaz részvéte jeléül — Reinle Gyula.
Nagymama.
Szeretett Malvinkának — Berti és Irma.
Drága kis Bérmaanyámnak — Boriska.
Mimi néni — Pali, Viktor.
Cica, Andor.
Malvinkának — Kornél és Iván bácsi.
A hosszupályi-i választókerület szeretett képviselőjének gyászában osztozik.
Ducikának — Sanyi bátyád.
A legmélyebb részvétellel — Fráter Barnabás és családja.
Mély részvéte jeléül — Lovassy Ferenc és neje.
Malvinkától bucsuzik — a Juhász-család.
Igaz részvétellel — Bérczy Imre és családja.
Malvinkának szeretettel — Margit, Károly és a gyermekek.
Szeretettel — Ida néni, Márta, Magda.
Isten vele Malvinkám — Boriska, Jutka.
Kis Malvinkának szeretettel — Lacitól.
Malvinkának — Zoltán és Sándor.
Mélységes fájdalommal — özvegy Markus Lászlóné.
Malvinkának szeretettel — Rózsika.
Malvinkának — Olga és Laci.
Malvinkának — Jolán néni.
Malvinkának — Mariska néni.
Igaz fájdalommal — Cziffra Kálmán és családja.
Utolsó üdvözlétül — báró Capri Valerián és neje.
Őszinte részvéte jeléül — Nagy-Várad város közönsége.

Őszinte részvétellel — Berger Gyula és neje.

Malvinkának — Hlatky Endre és családja.

Igaz szeretettel — Pali és Anna.

Bölöny József és neje.

Malvinkának — Kati és Béla.

Utolsó üdvözlétül — Mezey Ödön és neje.

Malvinkának — Beöthy Ödön és családja.

Legmélyebb részvéte jeléül — a Pallay-család.

TEAESTÉLY hamisított rummal.

Egy tanár családját halálos veszedelem fenyegetett.

Hideg téli estén halálos veszedelem lebegett egy nagyváradi tanár családja és vendégei felett. A teaszezon közepén vagyunk, keresett cikk a tea, a rum s úgy szólván minden család asztalán ott párolog ilyenkor esténként az illatos, sötét csillogó, forró ital.

Barátságos estélyek, családok összejövetelének elmaradhatatlan élvezete a teázás. S talán éppen mert most van szezonja, mert most fogyasztanak legtöbb rumot, azért merészkednek ezt a cikket hamisítani.

Egy ilyen családias teaestélyen vasárnap este majdnem halálos mérgezés történt Lobermayer Gyula tanár házában. Lobermayerék meghívták Lőcsi István vasuti főellenőrt és nejét vacsorára. A két család a legjobb hangulatban töltötte az estét s vacsora után fől szolgálták az illatos, párologó teát.

— Mindenki maga készíti el teáját, mondotta a háziasszony és kedélyes tere-fere között indult meg a cukor, kanál, rum ide-oda adogatása.

Legelőször az ellenőr felesége készítette el teáját.

Már kóstogatás közben észrevett valami erős marást a szájpadráson és még szemrehányást tett magában, hogy sok rumot töltött.

Közben Lobermayerné elkészítette kis 12 éves leánykájának, Erzsikének teáját. Halkan szüresölték már, mikor Lőcsiné egyszerre elsápadt és göresös fájdalmak között leszedült a székről.

Az ura ijedten bapta meg elájult feleségét.

— Szent Isten! Mi történt a feleséggel.

Alig fektették le, a legnagyobb izgalmak és rossz sejtések közepette, mikor a kis Erzsikét is hasonló rosszullet fogta el. S mind a ketten bágyadtan panaszkodtak:

— A rum, a rum égeti a gyomrunkat. Rettenetesen égeti! . . .

Éppen az orvosért akartak futni, mikor maga a házigazda is rosszul lett. Őt is ágyba kellett fektetni és ezer szerencse, hogy még többen nem ittak a hamisított rumból.

A Kertvárosban bizony nehéz dolog hirtelen orvost kapni. A közkórházból hozták ki Kronovits orvost, aki megállapította, hogy mind a hárman a rumtól lettek rosszul. Metil-alkohollal hamisított rumot kaptak.

Honnan került a rum?

Az orvos kezelés alá vette a betegeket s Lobermayer Gyula már tegnap elhagyhatta az ágyat. Azonnal a rendőrségre sietett, ahol megtette a feljelentést.

A feljelentés szerint Lobermayerék a hamisított rumot Karpf Hermann szatócsüzletéből hozatták. Egy két deciliteres üveggel, amelyet a szatócs maga mért.

A rendőrségnek az volt első dolga, hogy kiment a szatócsüzletbe. Kolontáry János r. fogalmazó nyomban beszüntette a kimérést és két palackban mintát vett a kérdéses rumból.

Kihallgatta a szatócsot, aki azt monddta, hogy ő úgy adta a rumot, a hogy kapta. Rumkészletét az egyik jónévű nagyváradi termelőtől szerzi be, akinek nagy gyára is van.

A mintát a rendőrség még tegnap elküldötte Kassára a szesztermékek vegyvizsgáló állomására.

Most csak az eredményt várják és a szerint fog megindulni az eljárás a gyáros vagy a szatócs, esetleg mind a kettő ellen.

..HIREK..

Népszövetségi Hitelszövetkezet Nagy-Váradon.

A Katolikus Népszövetség nagyváradi szervezete ismét egy jelentős lépést tett előre a katolikusok tömörítése terén. A csoportvezetők buzgó munkássága folytán sikerült megfelelő érdekltséget összehozni egy „Népszövetségi Hitelszövetkezet” megalakításához. Vasárnap délután tartották meg az alakuló értekezletet. Az érdeklődés oly nagy volt, hogy a Katolikus Kör nagyterme alig hogy befogadhatta az új szövetkezet tagjait. Ilyen nagy érdeklődés mellett még nem indult meg nagyváradi szövetkezeti mozgalom. A helyi igazgató megnyitó beszédében fejtegette a hitelszövetkezet jelentőségét az anyagi megerősödés és a keresztények összetartása szempontjából mire az alakuló közgyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondotta a szövetkezet megalakítását. Elnökké Kiss Bertalan nyug. vasuti főellenőrt, a felügyelő bizottság elnökévé Vittkó Vilmos posta- és táviráda számvevőt választották meg.

Az igazgatóság tagjai lettek: Herczegh Lajos, Óváry István, Petry János, ifj. Baráthy Gyula, Mihók János, Komáromy József, Koller Adolf, Kovács Lajos, Lénárt József, Kelemen Kálmán, Jankay Mihály, Ungváry Gergely, Wallner Ferenc, Székely Lajos, Zöldy Bertalan és Székely Gyula, a felügyelő bizottságé pedig: Tuka János, Kocsis Zoltán, Jakabos Tivadar, Márton Péter, Makó Sándor, ifj. Fábrián József és Kovács Elemér.

A jegyzett részjegyek száma a másfél-ezret jóval meghaladta s rövidesen még jelentékeny emelkedésre van kilátás. Az igazgatóság első ülésén az intézet pénztárnokává Zöldy Bertalant, könyvelőjévé Székely Lajos választotta meg.

A katolikus társadalomban osztatlan lelkesedést keltett a katolikus akcióknak ez a rendkívül fontos és gyakorlati jelentőségű tervfoglalása.

A befizetések január 20-tól kezdve minden hétfőn és esütörtökön a Népszövetség

jogvédő irodájának helyiségében, a Katolikus Körben (Szilágyi Dezső-utca 6. sz.) teljesítendő.

*** Farsangi ebéd a megyés püspöknél.** Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspök a most kezdődött farsangon, mint az elmúlt évben, most is vendégül látja Nagy-Várad város előkelőseit asztalához. Négy farsangi ebédet ad a megyés püspök ez alkalommal s tegnap este volt az első, amelyen a püspök lekötözött szíveséggel fogadta vendégeit, akik pár órát a legkedélyesebben töltötték a püspöki székházban. A tegnapi ebédre a következők voltak hivatalosak: Bakó István, Balogh Barna, Belányi Imre, Belopotoczky Kálmán, dr. Bulk Kornél, Dus László, Feldmann Miklós, dr. Fráter Imre, Gellért László, Grócz Béla, dr. Haiczl Kálmán, Henriquez János, dr. Hoványi Gyula, Adda Alfréd, báró Baich Péter, dr. Imrik Gusztáv, Keszte István, Kollányi Ferenc, Kolozsy Béla, Komlóssy József, dr. Konrád Márk, Kovács János, Kozári Gyula, Lichtenstein Pál, Lukovich Gyula, Malanotti Lajos, Marosi Endre, dr. Mayer László, Melchner Róbert, Miskolczy Barna, Molnár Géza, Möricz Ernő, Obermayer Ewald, Olasz Elemér, Pekánovics Imre, Pohl Albert, Rádl Ödön, Reviczky László, Rimler Károly, Rónay Antal, Siket Traján, Somogyi Géza, Spett Gyula, Sulyok István, Szarka Sándor, báró Szentkereszty Zsigmond, Szmekta L. Ödön, Sztaniszlavszky Adolf, Vasady Lajos, Verner Kálmán, dr. Wimmer Julián, Zabel Miksa, Zöch Károly, Imrik Zoltán.

*** Hol van a 25 millió kölcsön.**

Az elmúlt évben országos szenzációt keltett azon beadvány, amelyet Gráczér I. párisi lakos adott be Nagyvárad városához, hogy hajlandó a város részére 25 millió korona kölcsönt szerezni, előnyös feltételek mellett párisi [pénzemberektől. Kikötötte azonban hogy közbenjárásáért 2 százalék províziót kér. Az ajánlatot a városházán, sőt azonkívül is sokan készpénznek vették, voltak azonban elegenden, akik kételkedve fogadták a dolgot, sőt még más városokból is érdeklődtek, hogy nem kaphatnának ők is egy kis friss francia pénzt. A dolgot annyira komolynak tüntették fel, hogy végre is Nagyvárad város törvényhatósága is bedőlt s határozat formában kimondták, hogy ha 1912. évi december 1-ig tényleg hozzájut Nagyvárad városa a 25 millió kölcsönhöz, a közbenjárók megkapják az óriási jutalékot. A közgyűlés ezen határozata jóváhagyás céljából felküldetett a belügyminiszterhez, aki tegnap küldte azt vissza Nagyvárad városához. A miniszteriumban nem vették olyan komolysággal a dolgot, hanem a jóváhagyás előtt most, tehát a határidő lejártja után, kérdést intéznek a városhoz, hogy mutassa ki, mire is kellene az a nagy összeg. Egyben kijelenti a miniszter, hogy tekintettel a jutalék nagyon magas voltára, csak az esetben hagyja jóvá a 25 millió kölcsön felvételét, ha annak feltételei könnyűek lennének a városra. Azt hisszük, ezzel le is záródik a szenzációs dolog teljesen, mert hát azt csak könnyen lehet tudni a város mutatni, hogy mire kellene a milliók, mert annak könnyen találna helyet a városi mérnöki hivatal, de hol van a kincs? Az bizony sehol sincs.

*** Tűzoltók közgyűlése.** Vasárnap délután tartotta rendkívüli közgyűlését a nagyváradai önkéntes tűzoltó egyesület, Lukács Ödön parancsnok elnöke alatt. A közgyűlés elején az egyesület új működő tagjai lettek az egyesület zászlójára a fogadalmat. Ezután megalakították az új tisztikart. Megválasztották I. oszt. alparancsnokká Mezey Gyula r.-alkapitányt, mászó szakaszparancsnokká Djósi Andort, szivattyús alparancsnokká Ungerleider Mórt. — Lukács Ödön parancsnok pedig kinevezte: Heringh Sándor egyleti jegyzőt tb. alparancsnokká; Darvassi Dánielt és Nagy Imrét tb. őrparancsnokká; Czirják Lajost, Garay Ferencet, Hegyi Mórt, Kiss Mihályt, Likover Henriket, Máthé Ferencet és Vértes Bernátot tb. rajvezetők; Botházi Lászlót, Friedmann Edét, Fazekas Lajost, Geresényi Sándort, Horváth Józsefet, Micskey Lajost, Mózes Imrét, Reif Jakabot, Sternberg Edét, Szücs Kálmánt és ifj. Weiserschütz Jánost tb. őrvezetők. A közgyűlés után a tűzoltó egyesület bemutatta játékát.

*** Vetítőest a Katolikus Körben.** Előkelő és elegáns közönség zsufolásig megtöltötte tegnap délután a Katolikus Kör nagytermét, a vetítelőadás alkalmából. Ezuttal a balkáni háború került bemutatásra színes vetített képekben és természetesen dolog, hogy a legérdekesebb és legaktuálisabb dolog, a háború, a szokottnál is nagyobb közönséget vonzott a kör nagytermébe. Dr. Krüger Aladár konferált a képekhez és vonzó ötletes előadásban világos, áttekinthető képét adta a négy balkán állam és a törökök háborújának. Az előadást a közönség nagy tetszéssel és élénk tapsokkal fogadta. A legközelebbi vetítőest a jövő kedden lesz, amikor dr. Némethy Gyula Tirolt fogja bemutatni.

*** Újabb árlejtés a nyomtatványok és írószerekre.** A városi nyomtatványok és írószerek szállítására tartott árlejtésnél nézeteltérések merültek fel a városi tanácsban. A második árlejtésnél is pótajánlatok érkeztek be s a városi tanács abban állapodott meg, hogy a nyomtatványokra Sonnenfeld Adolf ajánlatát, az írószerekre pedig a Riegler József Ede cég ajánlatát javasolják elfogadásra a közgyűlésnek. Most újabb pótajánlatok érkeztek be és pedig a nyomtatványokra a Lévai-féle részvénytársaság pótajánlatában 40 százalékot enged az egységárból, — Vidor Manó pedig fentartja eredetileg is legolcsóbb ajánlatát az írószerekre. A város tanácsa tegnap újból foglalkozott a kérdéssel s előbbi határozatának megváltoztatásával, abban állapodott meg, hogy javasolja, miszerint Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az eddigi árlejtések eredményének megsemmisítésével új árlejtést rendeljen el egy a nyomtatványokra, mint az írószerekre.

*** Olcsó szén fűtésre.** A városi villamosmű a következők közzétételére kért fel bennünket: Azon rosszakaratulag terjesztett hírekkel szemben, melyek szerint a villamosmű a közönségnek hitvány minőségű szenet szolgáltat, kijelentjük és ezért a legmesszebbmenő jóállást vállaljuk, hogy a közönség részére forgalomba hozott darabos és kecsaszemek csak a legelsőrangú porosz sziléziai márkák és ajánljuk mindenkinek, hogy a helyett, hogy az ilyen szóbeszédnek hitelt ad, tegyen a villamosműnél egy métermázsza szénre próbarendelést és akkor alkalma lesz a szén minőségéről személyes meggyőződést szerezni. A villamosmű a szén eladását nem nyereszkeskedés szempontjából vezette be, hanem tisztán az általános tüzelőanyag drágulás mérséklése céljából. Egyben újból kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy megrendeléseikhez a szén árát (métermázsánként 4 kor. 20 fillért) mellékelni sziveskedjék, mert tekintettel arra, hogy a szenet önköltségi

áron adjuk, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a szén hitelezésével járó költségeket is viseljük. E tekintetben jövőre senkivel szemben sem fogunk kivételt tenni. Megjegyezzük még, hogy a közönség részére rendelt 150 waggon szén szállítása még egyre tart s ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy tömegesebb megrendeléseknek is sürgősen tudunk eleget tenni. Nagyvárad Város Villamos Műve.

*** Véres munkáslázadás.** Bihar-dobresd községben tegnapelőtt az Élesdi Erdőipar Részvénytársaság telepének munkásai véres lázadást rogtönöztek. A múlt héten 5 munkást bocsátottak el a telepről, mert fizetésemelést kértek. Erre most szombaton a munkások megjelentek a telep vezetésébe előtt és követelték, hogy az elbocsátott munkásokat fogadják vissza. Az üzletvezetők kijelentették, hogy ezt a követelést nem teljesítik, sőt ha nem állanak azonnal munkába őket is elbocsájtják. A munkások emiatt feldühösödtek és véresre verték a hivatalnokokat. Valóságos lázadás tört ki, úgy, hogy a csendőrök is alig tudtak rendet teremteni. Az eljárás megindult a tettesek ellen.

*** Köszönetnyilvánítás.** A „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjegylete 112. sz. fiókja javára újév alkalmából a következő adományok adtak: Mélt. és főtiszt. Belopotoczky Kálmán nagyprepost ur 10 kor. Mélt. és főtiszt. Fetsler Antal főlsz. püspök ur 20 kor. Mélt. Bunyitay Vince apátkanonok ur 10 kor. Mélt. és főtiszt. Lányi József felsz. püspök ur 10 kor. Nagy. és főtiszt. dr. Spett Gyula, dr. Karácsonyi János, Gabriely Lajos, Grócz Béla kanonok urak 20—20 kor. Nagy. és főtiszt. Karsch Lollion kanonok ur 10 kor. Nagys. és főtiszt. Kny Antal és Kollányi Ferenc kanonok urak 5—5 kor. főtiszt. Imrik S. Zoltán plebános ur 4 kor. Mindezekért a szíves adományokért a leghálásabb köszönetét fejezi ki az intézmény vezetősége.

x **Szülők figyelmébe.** Legszebb karácsonyi ajándék jól tanuló fiúk részére egy jól lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, ssemmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiúk vérebén már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puskaműves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Történekek és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

AZONNAL BÉRBE ADANDÓ

Nagyszalontán az állomástól 5 pernyire levő ház két szobával és egy üzlethelyiséggel, gazdasági épületekkel, ház mellett 10¹/₄ hold belsőség sok gyümölcsfával, nagyon alkalmas kertészkedéshez, a határban 9¹/₂ hold prima szántóval. Bővebbet **TUKKA GERGELY** bérbeadónál **Isaszegen** Pest-megyében.

☛ **A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.** ☛

x **Női chevreaux** v. box cipő 7 kor. férfi box cipő 8 kor., chevreaux 9 kor., fiú box cipő 7 kor. 35—39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyú szőr kalap 5 kor. állandó parü vételek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház** emeletén a Körözs felőli oldalon modern **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.

x Uj tanfolyamok a Rose Nyelv-iskolában. Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelvű szakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-út 3.

x TŰZIFA hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállít Weisberger és Társa. Telefon 688. Telep: Váradevence, vasutnál.

x A „Kispipa“ új köntösben. A helybeli és vidéki közönség régi, kedvelt szórakozóhelye, a „Kispipa“ ódon helyisége mellett modern épületben, tágas, füstmentes termekkel, villanyvilágítással, a higiena minden követelményével ellátva áll rendelkezésére a szórakozni vágyó közönségnek. Jó konyháról, kitűnő italokról gondoskodik és számos látogatást kér Szujker Tamás vendéglős.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor-alino és Pichler kalapok

REICHARD áruhaza

égnél szerzethetők be.

Uri fehérenemű, „Fownes“ keztyű, „Habig“ kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

Középszkolai

magánvizsgára-, érettségire-, javító vizsgákra egész nyáron át készülhet a dr. Kállay-fele szeminariumban (Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. Telefon 125-38.) Eredményei köz-tudomásulag kiválóak.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerda: Farkas.

Csütörtök: Zsába.

Péntek: Leányvásár.

Szombat: Éva.

Vasárnap d. u.; Luxemburg grófja, este: Csókszanatórium.

EGYESÜLETEK

A Kath. Növédő Egylet buzgó patronesszeinek lelkes fáradozása egy nagyon kedves, meleg délutánt szerzett azoknak, akik vasárnap délután megjelentek a Szent László menedékház intim dísztermében. A patronáltak szereplése töltötte ki az egész programot. Elismeréssel kell adóznunk va-

lamennyi fáradozatlan patronessznek, akik annyit bajlódtak a kis eselédleányokkal s ennyi szépre, jóra tanították őket. De az előadás elsősorban Vucskics Aranka kisasz-szony érdeme, akinek vezetése alatt tanulták be a szereplők a sikerült 5 felvonásos betle-hemi színjátékot. Nagyon emelte a hatást az a pár szép ének, amelyet özv. Krüger Viktorné művészileg kísért harmóniumon. A közszeretben álló patronesszek közül Kazinczy Mariska, Keledi Margit és Déry Mariska urleányok működtek közre a siker érdekében. A színjáték előtt a prologot Kucsó Mária szavalta el s igen ügyesek voltak: Nyika Katica, Gáspár Stefi, Bere Etelka, Mihue Juliska, Gitye Teréz, Kertész Jolán-

IRODALOM

Rákosi Jenő — dr Krüger Aladár verskötetéről.

A Budapesti Hírlap tegnapi számába tár-cát irt Rákosi Jenő, a magyar ujságírás fe-jedelme. Tárcajének a címe: *Orgonaszó*.

Krüger Aladár verskötetének címét tette tárcaja címévé Rákosi Jenő s a legujabban megjelent verses művekről számol be. A be-számoló így kezdődik:

Én is úgy teszek, mint novella-íróink, a kiknek mostanában az a szokásuk, hogy újabb kötetüknek címéül adják a könyvben ben foglalt novellák egyikének a címét. Ver-sekről akarok írni s címemül a sok verses-könyv közül azét a kötetét választom, ame-lyet legjobban szerettem. Voltaképpen tán elég is lenne erről az egyről írnom. Oly tö-mérdek verses-kötet lát most napvilágot, mintha az embereknek egyéb dolguk sem volna, mint verset írni és verset olvasni. Pedig én attól félek, hogy az olvasó-kedv és a verskötetek száma megfordított arányban van egymással. Ugy veszem észre, az em-berek nem szeretnek verset olvasni. Nem érnek rá, vagy el vannak fásulva, vagy le-néznek a rim édes játékaikat, nem találják e nagyon anyagias korba valónak, vagy nagyon is követelők, ki nem elégíthetők. Mindent elhiszek, csak egyet nem, azt, hogy nem szeretik. Mert ha egy jó szavaló elszaval, vagy egy jó fölolvadó fölolvad egy-egy köl-teményt, még ha nem a legjavát is, min-denki tud benne gyönyörködni. Hiszen már magának a nyelvnek bája, a szép, szabatos forma, a rimek elméssége, a képek varázsa, a gondolat tömörsége megkapja a művelt elmét is. A naiv elme meg éppenséggel rabja a vers csengő-bongó muzsikájának, még ha nem is több ügyes rimelésnél.

Én ezekben a hetekben rengeteg verset olvastam el.

Azután ir Babits Dante-fordításáról és Dutka Ákos új verses kötetéről, majd így folytatja:

Az ellenkezője Dutka költészetének Krü-ger Aladár könyve. Ennek a poétának első kötete. Ennek a címe *Orgonaszó*. És nem rossz cím. Minden darabja egy-egy tétele ugyszólván egy nagy orgona-koncertnek. És olyan nagy a skálája is, mint az orgonának. A legérdekesebb benne, hogy csupa merő történet minden verse. Ha e mellett lírikus-nak mondom, onnan van, hogy nem az el-beszélésért, nem a történetért magáért me-

sél, hanem egy-egy érzelmért, a melynek himnuszává lesz az ő elbessélő verse. Nem okoskodik, nem gondolatokat mond el az életről, hanem az életet formálja gondolattá. Ő is csoportokra osztja verseit s a vallásos érzésűeket nevezi orgonaszónak. A többiben is a legnemesebb emberi érzéseknek áldoz: ember- s hazaszeretet, fajszeretet, szülei szív, gyermekhűség és így tovább. Nem győzöm olvasni és nem győzöm ajánlani ezt a kedves, megindító, változatos verses köny-vet, a mely egy nagy ut felé mutató jelző-tábla nekem.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányszat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.08

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi főokjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Oszták hitelrészvény	—	608.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000,000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-landók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a lezelőnyösebb ka-mat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik minden-nemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

Előlegot nyújt értékpapírokra, termé-nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy

nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilagyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacsuvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Ez a „Muki” művész

szájharmonika dobbal. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona **Wagner a „Hangszer Király”** országjárta elismert elsőrendű hangszerárubázában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

ÓVÁS: Figyeljünk jól a pontos címre és házászámra.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

ajánlja saját gyártmányu kefe és meszelő nagyraktárát. Dus választék finom illatszerekből, pipere-szappanokból és mindennemű fésűkből és hajtűkből. Raktáron tart fürdő és kocsimosó szivacsokat jutányos árban. Fogkefék felelősség mellett. Különböző karácsonyi és újévi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.

Saját ház.

Belépési felhívás.

A «Magyar Takarékszövetkezet» (Sas-palota) 1913. január 1-én megkezd

IX-ik évtársulatát,

melyre az igazgatóság felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye közönségét.

A belépés bizonyos számú üzletrész jegyzésével történik és tagja lehet mindenki, aki 3 éven át hetenként legalább 20 fillér fizetésére kötelezi magát. Aláírásnál 1 hét és üzletrészenként 5 fillér felvételi-d fizetendő

Vidéki tagok a befizetéseket postai check útján portómentesen eszközölhetik.

Szövetkezetünk tagjai minden kezes nélkül kölcsönt vehetnek fel a befizetett összeg négyötöd része erejéig és azon kedvezményt biztosítjuk tagjainknak, hogy az **elmulasztott heti befizetések után késedelmi díjat nem számítunk.**

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Sas-palota) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek. Tisztelettel:

a Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes clostetteket vízöblítéssel. Angol-closett berendezést, viztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel. Mindennemű épület- és diszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

Házi csatornázást

szakszerűen ké zít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagyipiac-tér 1. Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép, kőpor, oltott mész stb. eladás. ::

Belépési felhívás.

A polgári takaréék és segélyszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1913. január 1-én megnyitja 18-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszesszerűen történik, melyek mind-egyike után hetenként 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

- a) a heti befizetések 9 tizedésze erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takaréék- és segélyszövetkezet igazgatósága.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalat

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világítási és erőátviteli házitelefonszám **csengő berendezéseket**. Motor és dinamó tekercselések és szakszerű javítások. **Izléses kivitelű csillárokat rajzszerűen készít és átalakít. Ejjeli ügyeletes szolgálat.**

Telefonszám 1192.

Szájról-szájra száll a hír,

hogy mily meglepő kitűnő minőségben és jutányos áron kaphatók

Farkas István „APOLLO” drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.

Rimanóczy-palota. Telefon 1302.

1. Mindennemű gyógyanyag és vegyszerárú. 2. Francia és angol illatszerek, faconokban vagy kimérve. 3. Arcz és kézapoló szerek, piperecikkek és piperezappanok. 4. A világhírű Y-PO szeplő és májfolt ellenes készítmények. 5. Thea, rum, cognac, tokaji asszu és malaga bor. 6. Likőr és rumessentiák ingyen előíratokkal. 7. Csukamájolajok, köhögés ellenes hurutszeletké. 8. Hajszeszek, hajszőkítők, hajfestőszerek, hajpuderek, színházi festék. 9. Fogporok, szájvizek, fogpaszták, fogkefék dus választékban. 10. Ruha és hajkefék, manikűr és fésű kazetták, tükrök, gumicikkek, sérvkötők, kötszerek, fecskendők, lysoform és más fertőtlenítő szerek, mentőszekrények, mindennemű háztartási cikkek.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálát.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár részvény-
társaság, Nagyvárad.

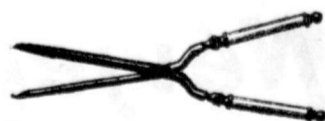
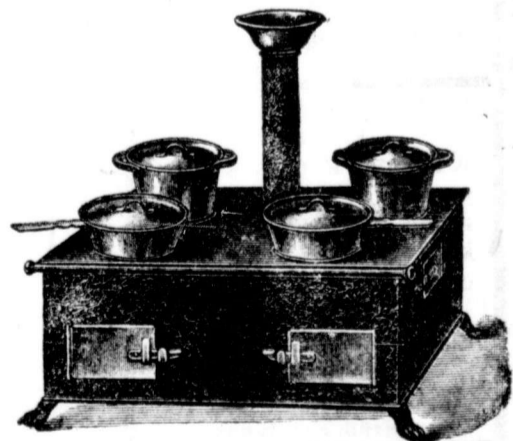
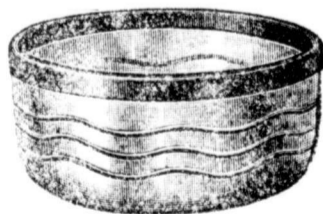
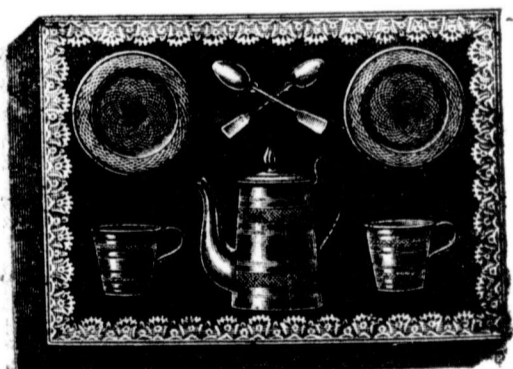
Értesítés.

Tisztelt üzletfeleinket ezennel értesít-
jük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és ter-
ményhitelbank üzlethelyiségében levő fió-
kunkat csak **ez évi december hó 14-ig**
tartjuk fenn, miután e napon **Bémer-tér**
4. sz. alatt ujonnan épült intézeti köz-
ponti helyiségünkbe költözünk át

Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy
december 14-től kezdve bennünket már
önnti új helyiségünkben (Bémer-tér,
4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.

TARSOLY és RISZTÓ Nagyvárad, Rákóczi-ut
különlegességek vaskereskedése.
Valódi porosz fűtőszén **házhöz szállítva.**

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Telegyári-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapítotott 1893. Freund Benjámín Alapítotott 1893. műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület. RITKA ALKALOM. Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerű nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Társa fűszer, esemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Telegyári-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>	
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezetl útja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és hímző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilagyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor telefon 558. telefon 558. NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz. Épület és műlakatos vezeték és vasszerkezeti munkák.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1. sz.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Legolcsóbban vásárolhat Haus Simon divatáru üzletébe Kert-utcán a Löwinger-féle helyiségbe, férfi- és női divatcikkek és mindennemű rövidárut.</p>	<p>Alapítotott 1895-ben. Deo Adivante! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám. Alapítotott 1895-ben.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Függő nagyely városában évek során át szerzett gyakorlati ismeretüm lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi hivatell különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezhetem. Készítök továbbá: modern lázó, szalag, lüter és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és konyhai-berendezéseket minden stíl és kivitelben a legolcsóbb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. ur. közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, mű-asztalos.</p>	<p>HAUS LAJOS Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyzereleéseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>Szántó Dezső első nagyváradl REDÖNY- GYÁRA Rulikovskij-ut TELEFON 491.</p>	<p>Jenny Jenő órák, ékszerész és látszerész Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök. Tanuló felvétetik.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőny ősebb Horvát Béni mechanikusnál. Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>
<p>Haus Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyzereleéseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENGZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthoped cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Petry Árpád órák- és műszerész Nagyvárad, Rákóci-ut 9. Tavoly és Riasztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szaksszerű javítása elfogadtatik.</p>	<p>Alapítotott 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjavit, vas és rézöntőde NAGYVÁRAD, Szent-utca 22. sz.</p>	
<p>Uj keztyűs és sérvkötő készítő!! Keztyűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. B. A. I. keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltenek. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt. János-utca</p>	<p><i>Költözködéskor a legolcsóbb</i> HIRN M és FIA villamossági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. <i>Nagy csillárraktár.</i> Telefon 10-54. Telefon 10-54.</p>	<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett keses és köszörűdeje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindenfélé speciál köszörűleéseket és javításokat, haj- és szakal vágó és lönyíró gépet, zsillette és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközöl.</p>	<p>RUM és LIKÖR háziag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók :: VADÁSZ ALBERT „Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.</p>	
<p>Névjegyek a legolcsóbban beszerezhetők: Szent László-nyomda r.-társ.-nál Szilagyi Dezső-utca 5. sz.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálök, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>Ha a Szent János-utcaba vezetl útja, keresse fel a Szerecsen Királyt, ahol a legolcsóbban lehet vásárolni harisnyát, keztyűt, trikót, csipkét, hímzések és szalagok, fehérneműek, rövidárak nagy választékban. Szives pártfogást kér UNGERLEIDER SALAMON Szt. János-utca 4.</p>		